

Vleesveesector niet de grote boosdoener van antibioticumresistentie

Gerichtere inzet antibiotica wel broodnodig

Op het recente vleesveecongres kwam onder meer de problematiek van de antibioticumresistentie aan bod. Professor Jeroen Dewulf: 'Antibioticumresistentie komt te paard, maar vertrekt te voet.' Het gebruik van antibioticum in de vleesveehouderij is vrij laag, maar kan nog beter door een gerichtere inzet.

tekst **Guy Nantier**

Via het tweejaarlijkse vleesveecongres, een initiatief van het Vlaamse overheidsdepartement landbouw in samenwerking met diverse partners uit de private sector, wordt de vleesveehouder de mogelijkheid geboden om in één dag de parate kennis in diverse domeinen bij te spijkeren.

Geen nieuwe antibiotica

Een opvallende voordracht bracht professor Jeroen Dewulf van UGent over de noodzaak tot een verantwoord antibioticumgebruik in de veehouderij. Dierenarts Jeroen Dewulf is verbonden aan de veterinaire faculteit van de universiteit UGent en voorzitter van AMCRA. AMCRA is het Belgisch kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en -resistentie bij dieren.

Jeroen Dewulf: 'Resistentie tegen antibiotica komt van nature voor. Dit wil zeggen dat voor een antibioticum dat we nu nog zouden moeten uitvinden, daar eigenlijk al resistentie tegen bestaat in de natuur. Alleen is de prevalentie ervan in de natuur zeer laag. Het gebruik van antibioticum verhoogt deze prevalentie en wel zeer snel. Vijfenzeventig jaar van antibioticumgebruik leert ons dat één tot twee jaar na de introductie van een nieuw antibioticum al de eerste tekens van resistentie ertegen optreden. Als je bedenkt dat de ontwikkeling van een antibioticum twintig jaar onderzoek in beslag neemt en een paar miljard euro kost, dan besef je dat dit een ongelijke strijd is. De farma-industrie heeft dit begrepen en ontwikkelt daarom geen nieuwe antibiotica meer, althans voor diergeneeskundig gebruik.'

De antibioticumresistentie blijkt zeer lang aan te houden. Dewulf: 'Vijfentwintig jaar na het verbod op het gebruik van chlooramfenicol tegen *E. coli* bij runderen blijkt nog steeds vijftien procent van het rundvee ertegen resistent. Anders gezegd: antibioticumresistentie komt te paard maar vertrekt te voet.'

Professor Dewulf gaf de toehoorders te

kennen dat België op basis van gegevens van 2011 en voor alle diersoorten samen qua antibioticumgebruik op de zesde plaats staat in Europa. Nederland scoort iets gunstiger en staat op de tiende plaats. Denemarken is een voorbeeldland van verantwoord gebruik.

Het hoge gebruik in België is evenwel niet lineair voor alle diersoorten. Het is het laagst in de vleesveehouderij. Grootgebruikers zijn vooral terug te vinden in de intensieve veehouderij en de vleeskalversector. Dewulf: 'Het zijn ook sectoren waar de dieren jong zijn bij slacht. Jonge dieren zijn gevoeliger voor allerlei bacteriële infecties zoals hoest en diarree. Het gebruik van antibiotica in deze diergroepen is groot en bijgevolg ook de resistentieontwikkeling. De grote slag in een verminderd antibioticumgebruik moet dan ook in deze sectoren gebeuren.'

Gezond uitgangsmateriaal

'Het neemt niet weg dat ook de vleesveesector zijn steentje kan bijdragen aan het terugdringen van het resistentieprobleem via een verantwoord, gericht gebruik', vervolgt Dewulf. 'De antibiotica die voor resistentieproblemen zorgen, zijn quinolonen, derde en vierde generatie cephalosporinen en macroliden. Dat zijn antibiotica die in de humane geneeskunde van heel groot belang zijn. In de diergeneeskunde zien we echter dat het gebruik ervan de laatste jaren stijgt en dat is absoluut verontrustend, want de link tussen antibioticaresistentie bij mens en dier is duidelijk wetenschappelijk beschreven.'

Bovengenoemde kritische antibiotica blijken niet alleen de laatste redmiddelen in de diergeneeskunde te zijn, aangezien er geen nieuwe antibiotica meer ontwikkeld worden, het zijn stuk voor stuk ook antibiotica met breed werkend spectrum. 'Té breed werkend', geeft Dewulf mee. 'Het gebruik ervan is zoals schieten met een kanon op een mug en dat is niet altijd nodig. Door een juiste dosering van een smalspectrumantibioticum gebaseerd op de diagnose, gaan we een eind in de goede richting mee. Bovendien zijn deze eenvoudige antibiotica goedkoper.'

Ook het aanleveren van gezonde stierkalveren aan de vleeskalversector is een bijkomende stap die gezet kan worden. De vleeskalversector is de sector met het hoogste gebruik van antibioticum. 'Dat

Jeroen Dewulf:
'Door antibiotica met kleiner spectrum aan te wenden gaat de sector een eind mee in de goede richting'

hoeft niet te verwonderen aangezien op die bedrijven heel veel kalveren van heel veel verschillende rundveebedrijven samenkomen. Dit veroorzaakt een ware explosie van infecties. Vleeskalveren in de afmest staan meer dan de helft van hun leven onder antibiotica.'

Gezond uitgangsmateriaal aanleveren volgens goede veehouderijpraktijken kan deze sector helpen het gebruik terug te dringen, luidt het advies van Dewulf. 'Concreet betekent dit geen halve hoeveelheden biest verstrekken aan stierkalveren omdat deze toch vlug naar de kalvermester gaan.'

Bvd uitroeien

Ook bvd-kalveren aanhouden op een fokbedrijf verhoogt het antibioticumgebruik. Jeroen Dewulf: 'Bvd is een drama in het verhaal van antibioticaresistentie voor de veehouderij. Een bvd-kalf zorgt bij andere, gezonde kalveren voor een constante infectiedruk; niet alleen van het bvd-virus zelf, maar ook van allerlei bacteriële ziekteverwekkers die een interventie met antibiotica noodzakelijk maken. De verplichte eradicatie, uitroeiing, van bvd vanaf 1 januari 2015 zal zich daarom direct vertalen in een lager gebruik van antibiotica. Het gaat de veehouder finaal geld opleveren.'